

Studieresa till Peking

2001-11-19 17:20

Rapport från studieresa till Peking, okt 2000 av Lin Zhang Freund

2001-06-10 22:49

Under oktober år 2000 åkte jag och Anna Boström beviljat en 14 dagars studeiresa till Palatsmuseet i Peking.

Jag tillbringade mina dagar på målerimonteringsavdelningen med utbyte av erfarenheter.

Vi anmälde oss hos direktören Mr. Zhu Chengru och blev omhändertagna av avdelningschefen Mr Cao Jinglou, tekniska avdelningen och vicechefen Mr Jin Yunchang, som representerade den äldre måleriavdelningen.

Tekniska avdelningen består av ett flertal verkstäder och det finns totalt c:a 70 personer anställda under denna avdelning.

Verkstäderna är:

- Målerimonteringsverkstad, ca 16 personer

Mästare Mr Xu är förman i denna verkstad. (Det finns även en annan äldre mästare som blivit utlånad som expert till andra verkstäder). Mästare Xu hade två lärlingar under tiden när jag besökte dem. En universitetsutbildad från Shaanxi Universitet, där han redan studerat ämnet "Conservation". För första gången i historien har staten tilldelat en universitetsexaminerad student till målerikonserveringsverkstaden på Palatsmuseet. Tidigare har dessa tjänster alltid blivit ersatta i samband med att en äldre anställd går i pension. Deras barn blir då ofta tillfrågade om de vill efterträda tjänsten (gäller ofta inom hantverksyrken).

Deras främsta arbetsuppgifter är att laga och renovera, men även att ommontera äldre måleri i rullform, d.v.s aktiva konserveringsåtgärder. Det finns en avdelning som tillverkar omslag och lådor till specifika föremål för förvaring. Klimatkontroll skötes av andra museitjänstemän.

- Målerikopierings (förfalskning) ateljé 12 personer(?)

Anställda vid denna avdelningen består av utbildade konstnärer, kalligrafer, sigillskärare och några som inte har någon speciell form av skolutbildning förutom lärlingsperioden. De som blivit placerade där lärde sig av mästaren. För närvarande finns det ingen mästare. Alla äldre har gått i pension. Medelåldern i denna grupp är c:a 40 år. En målning tar ca ett års tid att kopiera och allt från färgning av sidentyget, till sigill "förfalskning" görs på avdelningen.

Deras främsta uppgifter är att måla av mästerverk. Kopior görs alltid i tre exemplar. Först fotograferar man originalet. Utifrån fotografiet görs en konturteckning på det förberedda sidentyget. (Sidentyget skall enligt tradition behandlas med alun och lim, i detta fall skall det även "föråldras" utseendemässigt.) Det krävs att hantverkaren innehar stor konstnärlig och handverksmässig skicklighet. Fler av de som arbetar i denna avdelning är utexaminerade från Konstakademin och har sedan gått som lärlingar på Palatsmuseet.

Det finns också enstaka "kopierare" som enbart gått som lärlingar hos mästare. De har då lärt sig teknisk skicklighet och materialkännedom. Genom träning och kopiering behärskar de metoder för att åtskilja olika målerimästares handstil och

specifika karaktär. En normal målning (ca 100 cm x 60 cm) tar ungefär ett års tid att måla. Sigill och kalligrafi kräver ännu svårare teknik. Man lär sig först kalligrafi med pensel sedan med kniv. Man måste ha många års träning bakom sig för att kunna arbeta som kalligraf och sigillskärare på denna avdelning. Man måste först kunna behärska de olika kalligrafiska stilar som finns, innan man kan kopiera ett mästerverk.

Arbetsförhållandena för dessa konstnärer är relativt primitiva. Lysrör som finns högt i taket i alla rum ger begränsat med ljud. För de som arbetar med konst, retuschering och dubblering, så räcker inte enbart det artificiella ljuset.

Därför anpassar de sig efter vädret - om det är soligt, så arbetar de mycket intensivt, annars hittar de på andra, mindre ljuskrävande arbetsuppgifter. Arbetstempot är långsammare än vi är vana vid här i Sverige. Ingen stress kan ge ett gott resultat, resonerar de.

- Brons- och keramikverkstad
- Lack- och träverkstad
- Tekniska laboratoriet, 6 personer?

Det nybyggda magasinet fick jag tillstånd att besöka, efter att ha fått ett introduktionsbrev påskrivet av två av museets vicechefer och en avdelnings chef. Detta magasin är byggt under jorden och är klimatstyrt. De befinner sig vid inflyttningsstadiet när jag besökte Palatsmuseet i Peking hösten 2000. Plåtskåp i måttbeställda storlekar används som förvaringsskåp i målerimagasinet. De största skåpen är 5 meter långa för att förvara kejsaren Qianlongs 10 favoritmålningar av hästar. Varje målningsrulle bärs av fyra personer som marscherade in i magasinet när jag var på besök där.

Magasinföreståndaren, ansvarig för måleri suckade och undrade om föremålen verkligen skulle må bättre av att flytta in till nya magasinet. Innan låg de i 200 år i sina specialtillverkade inner- och ytterlådor av trä och förvarades mörkt, utan klimatstyrning. Men det kan bara nästa generation besvara.

Eftersam besökstiden var begränsad, gick jag bara igenom några valda avdelningar, bland annat samlingen med avklappningar, kalligrafier, rullmålningar och olika träsnitt, både monterade och omonterade.

Vi besökte även Historiska Museet i Peking. Deras relativt ny konserveringsavdelning leds av en mycket vänlig, engelsktalande teknisk konservator, Mr Pan Lu.

Det finns tre underavdelningar: Ett föremålsrestaureringslaboratorium, med 7 anställda, ett måleri- och kalligrafirestaureringslaboratorium, med 10 anställda och ett konserveringslaboratorium, med 8 anställda. Hela deras avdelning "Conservation Department or Scientific and Technological Department" kommer inom kort att byta namn till "Conservation Center". Detta betyder att de kommer att ansvara för en stor del av konserveringsverksamheten för statliga museer (ungefär motsvarande det ansvar inom konservering som Riksantikvarieämbetet har i Sverige).

Till skillnad från Palatsmuseet som är underliggande Pekings stads kulturministerium (Wenhuaaju), så är Historiska Museet underordnat Kinas Kulturministerium (Wenhuaabu). De här två museerna har mycket nära kontakt med varandra och anses vara de två förnämsta museerna inom målerikonservering i huvudstaden Peking.

Sammanfattningsvis fick jag lära mig mycket både av kunniga hantverkare och både knöt värdefulla nya och fördjupade befintliga kontakter inom mitt yrke. Det finns

stora möjligheter att även i framtiden utbyta erfarenheter och tjänster när det gäller papperskonservering. T ex workshop för montering av kinesisk måleri med mästare direkt från Palatsmuseet. Det är även möjligt att utnyttja deras kunnande och resurser för avancerade eller större konserveringsprojekt och skicka dit föremål för renovering. Resan kan alltså anses mycket lyckad.

Lin Zhang Freund

Skriven av: Lin Zhang Freund

E-mail: lin.zhang.freund@mfea.se